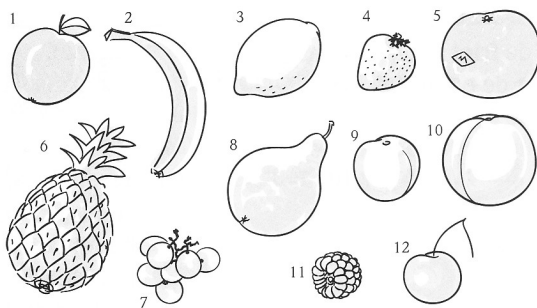

5 VOEDING, KLEDING, WINKLEN

5.1 Levensmiddelen, koken, maaltijden

het eten = het voedsel <i>form</i>	de dingen die je eet Kom maar aan tafel. Het eten is klaar. Soldaten brachten voedsel naar de bevolking in het oorlogsgebied.
de voeding	voedsel en drank Pardon, mevrouw, verkoopt u hier ook babyvoeding?
de levensmiddelen	de dingen die je kunt eten De meest verkochte levensmiddelen zijn brood en melk.
<hr/>	
vers	voedsel is vers als het nog 'nieuw' is, pas klaar-gemaakt of geplukt Wie wil er een glas vers sinaasappelsap?
rot	voedsel is rot als het al 'oud' is, bruin en slecht In het gras tussen de bomen lagen rotte appels.
het blik [-ken]	een voorwerp van plat en dun metaal om voedsel in te bewaren Ik houd niet van soep uit blik.
< een blikje bier, cola, ... bewaren (bewaarde, h. bewaard)	Heb je zin in een koud blikje bier? houden om later te gebruiken, niet weggooien Eieren bewaar ik altijd in de koelkast.
het restje [-s]	Wil je dat eten nog bewaren? voedsel dat is overgebleven, dat niet is opgegeten Je moet restjes altijd in de koelkast bewaren.
<hr/>	
• het fruit	de zachte vruchten van bijvoorbeeld bomen die je kunt eten Je moet elke dag twee stuks fruit eten. Dat is gezond.
de vrucht [-en]	iets dat uit een bloem groeit en dat je kunt eten, een stuk fruit Kun je de vruchten van deze exotische plant eten?
de appelmoes	een soort dikke saus van gekookte appels We eten kip met appelmoes.

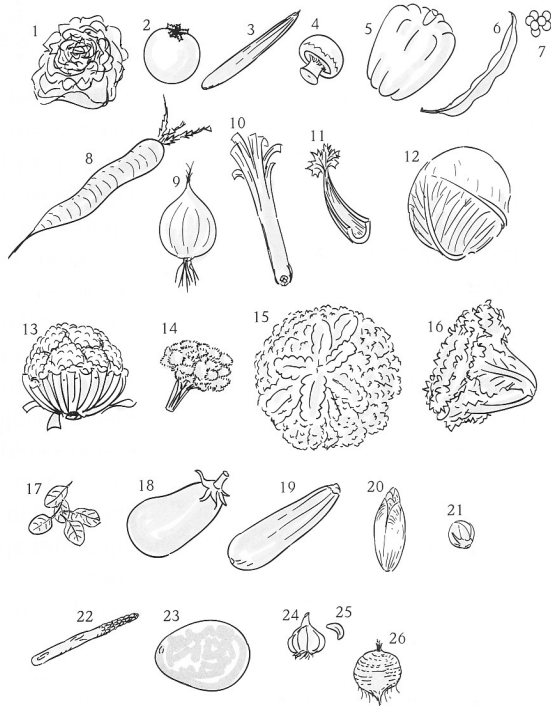
- de **appel** [-en/-s] ¹
- de **banaan** [-nanen] ²
- de **citroen** [-en] ³
- de **aardbei** [-en] ⁴
- de **sinaasappel** [-en/-s] ⁵
- de **ananas** [-sen] ⁶
- de **druif** [druiven] ⁷
- de **peer** [peren] ⁸
- de **pruim** [-en] ⁹
- de **perzik** [-en] ¹⁰
- de **framboos** [-bozen] ¹¹
- de **kers** [-en] ¹²

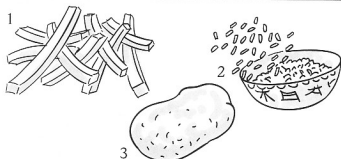
- de **groente** [-n/-s]
- de **salade** [-s]

planten of delen van planten die je kunt eten
 Je moet elke dag voldoende groenten en fruit eten.
 een koud gerecht van verschillende rauwe of
 gekookte groenten
 Ik heb liever geen komkommer in mijn salade.

- de **sla** ¹
- de **tomaat** [-maten] ²
- de **komkommer** [-s] ³
- de **champignon** [-s] ⁴
- de **paprika** [-'s] ⁵
- de **boon** [bonen] / de **boontjes** ⁶
- de **erwt** [-en] / de **erwtjes** ⁷
- de **wortel** [-en/-s] ⁸
- de **ui** [-en] ⁹
- de **prei** [-en] ¹⁰
- de **selderij** / de **selderij** / de **selder** (B) ¹¹
- de **kool** [kolen] ¹²
- de **bloemkool** [-kolen] ¹³
- de **broccoli** ¹⁴
- de **boerenkool** [-kolen] ¹⁵
- de **andijvie** ¹⁶
- de **spinazie** ¹⁷
- de **aubergine** [-s] ¹⁸
- de **courgette** [-s] ¹⁹
- het **witlof** (NL) / het **witloof** (B) ²⁰
- het **spruitje** [-s] ²¹
- de **asperge** [-s] ²²
- de **avocado** [-'s] ²³
- de **knoflook** ²⁴ > de **knoflookteen** ²⁵
- de **biet** [-en] ²⁶

- de **friet** [frietten / frites] ¹
- = • de **patat** (NL) ¹
- de **rijst** ²
- de **aardappel** [-en/-s] ³

de **kroket** [-ten]

een snack die zacht is van binnen en hard van buiten, en waar bijvoorbeeld vlees of aardappelen in zitten

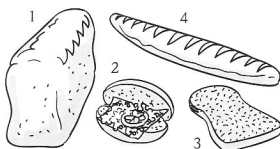
de **couscous**

Wilt u rijst, friet of aardappelkroketten bij de kip? een soort erg kleine pastabolletjes, afkomstig uit Noord-Afrika

de **puree**

Heb je weleens Marokkaanse couscous gegeten? een soort pap van aardappelen of van groenten
We aten worst, aardappelpuree en boontjes.

- het **brood** [broden] ¹
- het **broodje** [-s] ²
- de **boterham** [-men] ³
- het **stokbrood** [-broden] ⁴

het **bolletje** [-s] (NL)

zacht, rond broodje

de **sandwich** [-es]

twee boterhammen op elkaar met beleg ertussen (NL)

de **pistolet** [-s]

lang, zacht broodje (B)

de **croissant** [-s]

lang, hard broodje (NL)

de **toast** [-s]

rond, hard broodje (B)

het **toastje** [-s]

een Frans broodje in de vorm van een halve maan geroosterd brood

de **beschuit** [-en]

kleine stukjes geroosterd brood met beleg, vaak gegeten op een feestje

het **graan** [granen]

een soort rond stukje hard gebakken brood
kleine zaadjes van bepaalde planten waarvan je bijvoorbeeld brood kunt maken

het **meel**

= de **bloem**

Granen zijn de belangrijkste voeding van de mens.
graan dat in heel kleine stukjes verdeeld is die je bijna niet apart kunt zien en waarvan je brood of koekjes kunt maken

Pannenkoeken maak je met meel, eieren, melk en boter.

- de **koek** [-en] / • het **koekje** [-s]

iets lekkers dat zoet en plat is, en dat je bakt met bloem, eieren, boter en suiker

Wil je een koekje bij de thee?

de **koektrommel** [-s] (NL)

een blik (= een doos van metaal) met een deksel om koekjes in te doen

de **taart** [-en]

Neem maar een koekje uit de koektrommel.
zoet gebakken lekkers, vaak met fruit of slagroom
Deze bakker maakt de lekkerste taarten van de stad.

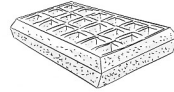
het **gebakje** [-s]

= het **taartje** [-s]

zoet gebakken lekkers voor één persoon, vaak met fruit of slagroom

Als dessert wil ik graag een chocoladetaartje met slagroom.

de **wafel** [-s]

In Brussel hebben we een lekkere wafel met slagroom gegeten.

de **pannenkoek** [-en]

een grote, erg dunne koek van bloem, melk, eieren en boter

Wim heeft drie pannenkoeken met stroop gegeten.

de / het **speculaas**

een soort koek met speciale kruiden

Sinterklaas heeft veel speculaas gebracht.

de **ontbijtkoek**

zoete koek, met peper en speciale kruiden

= de **peperkoek** (B)

Wil je in de supermarkt een pak ontbijtkoek kopen?

de **pap**

een soort voedsel gemaakt van melk en granen

De baby heeft pap gegeten.

de **muesli**

een gerecht van granen, noten en fruit dat je meestal als ontbijt eet met melk of yoghurt

De kinderen kregen een kommetje muesli met yoghurt.

• de **jam** (NL)

gekookte vruchten met suiker om op je brood te doen

= • de **confituur** (B)

Neem je een potje aardbeienjam mee uit de winkel?
een zoete stof die bijen maken en die je op brood of in thee kunt doen

de **honing**

Als je keelpijn hebt moet je warme thee met honing drinken.

• de **boter**

vet dat uit melk is gemaakt, om op brood te smeren of om mee te bakken

Ik doe nooit boter op mijn brood.

de **margarine** [-s]

een soort boter die gemaakt is van het vet van planten of dieren

In margarine zit minder vet dan in boter.

de **hagelslag**

heel kleine stukjes chocolade om op je brood te doen

De kinderen zijn gek op wit brood met hagelslag.

de **pindakaas**

een soort boter van pinda's om op je brood te doen
Pindakaas met jam, dat moet je eens proberen!

de **chocoladepasta** [-'s]

een soort boter van chocolade om op je brood te doen

de **noot** [noten]

Wit brood met chocoladepasta: heerlijk!
een soort vrucht met een harde schil, bijvoorbeeld: hazelnoot, walnoot, amandel, pinda
In plaats van snoep eet ik nootjes; dat is gezonder.

de **pinda** [-'s]

een soort noot
De apen in de dierentuin zaten pinda's te eten.

de **stroop**

een dikke vloeistof gemaakt van suiker die je op brood of pannenkoeken doet

het **beleg**

Doe je geen stroop op je pannenkoek?
iets wat je op je brood doet, bijvoorbeeld ham, kaas of jam

Is er nog beleg in de koelkast?

• de **suiker** [-s]

een zoete stof die je in koffie of thee doet, en die ook in koekjes en snoep zit
Suiker is slecht voor je tanden.

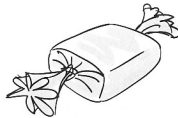
< het **suikerklontje** [-s]

de / het **snoep**

Hoeveel suikerklontjes wil je in je koffie?
zoete, lekkere dingen met veel suiker
Hier heb je twee euro. Ga maar een lekker zakje snoep kopen.

het **snoepje** [-s]

snoepen (snoepte, h. gesnoept)

Mama, mogen we nog een snoepje?
snoep eten

de **chocolade**

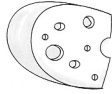
Als je te veel snoept, dan word je dik.
bruin of wit snoep gemaakt van cacao en suiker
Belgische chocolade is de beste van de wereld.

de **reep (chocolade)** [repen]

een lang en smal stuk chocolade dat in een papertje zit
De kinderen kregen elk een reep chocolade.

de **marsepein**

zacht snoep dat vooral bestaat uit amandelen (een soort noot) en suiker

de **drop**Onze bakker verkoopt varkentjes van marsepein.
een soort zwart snoep
Olga houdt van zoute dropjes.• de **kaas** [kazen]de **geitenkaas** [-kazen]Mag ik extra veel kaas op mijn pizza?
kaas die gemaakt wordt van geitenmelk
Als voorgerecht neem ik een salade met geitenkaas.**i**

De populaire 'Hollandse' kazen (bijvoorbeeld Gouda) worden meestal verdeeld in de volgende soorten:

jonge kaas	kaas die slechts vier weken oud is en nog zacht is
belegen kaas	kaas die vier maanden oud is, een beetje harder is en zouter smaakt dan jonge kaas
oude kaas	kaas die minstens tien maanden oud is, hard is en zout smaakt

• het **vlees**

het zachte deel van het lichaam van een mens of dier

• de **ham** [-men]

Hilde eet nooit vlees, maar soms wel vis.

= de **hesp** (B)het varkensvlees dat je in plakjes op brood kunt eten
Ham kun je kopen bij de slager.de **salami** [-'s]

een harde Italiaanse worst met veel kruiden die je in plakjes op brood kunt eten

Mag ik 200 gram salami?

de **paté** [-s]een dikke, zachte massa die gemaakt wordt van vlees, vet en kruiden en die je op brood kunt eten
Hebt u ook paté van kalfsvlees?de **vleeswaren**de verschillende soorten vlees die je op brood kunt eten, zoals ham, salami en paté
Vandaag speciale actie: 150 gram vleeswaren kopen, 50 gram gratis.**mager**iets wat weinig vet bevat is mager
Voor mij 200 gram magere ham, graag.het **vet** [-ten]een stof die tussen het vlees van mensen en dieren zit en die je dik maakt
Er zit veel vet in deze worsten.

vet	iets waar veel vet in of aan zit, is vet Als je frietjes eet met je handen moet je je vette vingers na het eten goed wassen.
het spek	het vet onder de huid van sommige dieren; veel mensen eten spek van een varken Opa at vroeger elke ochtend spek met eieren.
taai	waar je hard op moet bijten, niet zacht Hoe ouder een koe, hoe taaier het vlees.
mals	waar je makkelijk in kunt bijten, zacht Ik heb een lekker mals biefstukje besteld.

het varkensvlees	het vlees van een varken Moslims eten geen varkensvlees.
het rundvlees	het vlees van een rund Rundvlees is het meest verkochte vlees.
de rosbief	geroosterd of gebraden rundvlees Ik hou niet van rosbief waar nog te veel bloed in zit.
het kalfsvlees	het vlees van een jong rund (= kalf) Voor mij een kroketje met kalfsvlees, graag.
het lamsvlees	het vlees van een jong schaap (= lam) Lamsvlees is erg duur.
de biefstuk [-ken]	een zacht stuk vlees van de bovenbil van een dier Mijn lievelingsgerecht is biefstuk met frietjes en pepersaus.
de saté [-s]	stukjes vlees aan een stokje Michiel zat een saté met pindasaus te eten in de snackbar.

het gehakt	vlees dat door een machine in heel kleine stukjes gesneden is; je kan er een balletje van maken: een gehaktbal De slager deed 250 gram gehakt in een bakje.
de worst [-en]	gehakt in een lange, ronde vorm Een broodje met worst en ketchup. Mmm, lekker!

de filet [-s]	een zacht stuk vlees of vis zonder harde delen We eten kipfilet met champignonsaus en frietjes.
----------------------	--

de **saus** [sauzen]

een meestal dikke vloeistof die je warm of koud op bijvoorbeeld vlees of frietjes doet

de **jus** (NL)

Onze specialiteit is pasta met champignonsaus.

een saus van boter of olie waarin vlees is gebraden

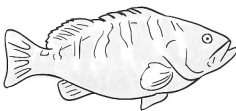
de **marinade** [-s]

Wie wil er jus over zijn aardappels?

een vloeistof met kruiden waar je rauw vlees of rauwe vis in legt zodat die een speciale smaak krijgt

Laat de kip een nachtje in de marinade liggen.

• de **vis** [-sen]

Verse vis kan duur zijn.

een soort zeevis met roze vlees

een soort zeevis met wit vlees

een soort vis met roze vlees die geboren wordt in een rivier en na ongeveer twee jaar naar zee zwemt
een zeevis die veel vet bevat

de **tonijn** [-en] ¹

de **kabeljauw** [-en] ²

de **zalm** [-en] ³

de **haring** [-en] ⁴

de **garnaal** [-nalen] ⁵

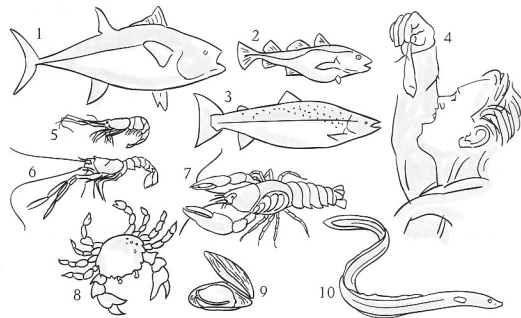
de **scampi** [-'s] ⁶

de **kreeft** [-en] ⁷

de **krab** [-ben] ⁸

de **mossel** [-en] ⁹

de **paling** [-en] ¹⁰

• de **kip** [-pen] ¹

• het **ei** [-eren] ²

< **zachtgekookt** ei

Heb je de kippen al gevoerd vandaag?

Wie wil er een eitje bij het ontbijt?

een ei dat ongeveer drie tot vier minuten heeft gekookt en waarvan het eigeel nog zacht is

Heb je zin in een zachtgekookt eitje?

< **hardgekookt** ei

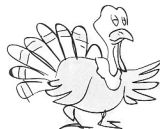
een ei dat ongeveer acht tot tien minuten heeft gekookt en waarvan het eigeel hard is
Rond Pasen kun je hardgekookte eieren met een leuk kleurtje kopen.

de **omelet** [-ten]

een soort platte koek van eieren

Als ontbijt namen we een grote omelet met ui en tomaat.

de **kalkoen** [-en]

Met Kerstmis eten we altijd kalkoen.

de **pasta** [-'s]

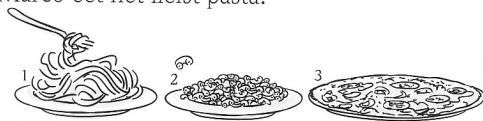
Italiaans eten dat gemaakt wordt van bloem en eieren

Marco eet het liefst pasta.

de **spaghetti** ¹

de **macaroni** ²

de **pizza** [-'s] ³

• **koken** (kookte, h. gekookt)

eten klaarmaken

Wim kookt graag.

warmer worden dan 100 graden Celsius

Als het water kookt, mag je de eieren erin doen.

zorgen dat het klaar is om te gebruiken of om op te eten

Wie maakt vandaag het eten klaar?

vol maken

Kun je deze pan met water vullen?

met een mes in stukken verdelen

Kleine kinderen kunnen hun vlees nog niet zelf snijden.

door elkaar doen zodat het één geheel wordt

Meng het meel, de suiker en de melk.

bij iets doen

Als de soep klaar is, kun je nog een beetje zout en peper toevoegen.

met bijvoorbeeld een lepel in iets draaien om het te mengen

Ze nam melk en suiker en roerde met een lepel in haar koffie.

klaarmaken (maakte klaar, h. klaargemaakt)

vullen (vulde, h. gevuld)

snijden (sneed, h. gesneden)

mengen (mengde, h. gemengd)

toevoegen (voegde toe, h. toegevoegd)

roeren (roerde, h. geroerd)

schillen (schildde, h. geschild) ¹
de **schil** [-len] ²
pellen (pelde, h. gepeld)

Zal ik die appel even voor je schillen?
Gooi die schil maar in de prullenbak.

smeren (smeerde, h. gesmeerd)

< boterhammen smeren

Deze hardgekookte eieren moeten gepeld worden.
met een mes een zachte massa op iets doen
Zal ik boter op je brood smeren?
boterhammen klaarmaken
Smeer maar gauw een boterham. We moeten weg.

rauw

niet gekookt of gebakken

gaar

Rauw vlees vind ik vies. Dat eet ik niet.

bakken (bakte, h. gebakken)

gekookt of gebakken zodat het klaar is om te eten
Als het vlees gaar is, kunnen we aan tafel.

braden (braadde, h. gebraden)

iets in olie of boter heet laten worden in de pan
of in de oven, zodat je het kunt eten
Zullen we pannenkoeken bakken?

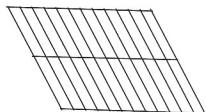
grillen (grilde, h. gegrild)

= **roosteren** (roosterde, h. geroosterd)

de/het **rooster** [-s]

vlees in boter of olie klaarmaken, op een manier
dat de buitenkant hard wordt en het sap erin blijft
Haal na het braden het vlees meteen uit de oven en
voeg de saus toe.

voedsel boven een vuur leggen zodat het gaar wordt
en de buitenkant ervan een beetje hard wordt
Gegrilde groenten zijn lekker en gezond.

stoven (stooftde, h. gestoofd)

Leg de worsten maar op het rooster.

heel langzaam op een vuur gaar worden of gaar
laten worden

Het vlees moet minstens twee uur stoven.

Oma stooft het vlees.

een toestel om buiten vlees te roosteren

Wees voorzichtig. De barbecue is erg heet.

de **barbecue** [-s]

het ingrediënt [-en]	elk van de dingen die je in een gerecht doet
het recept [-en]	Welke ingrediënten heb je nodig voor spaghettisaus? een tekst waarin staat hoe je een bepaald gerecht moet klaarmaken
het kookboek [-en]	Kun je me het recept van die pastasaus eens geven? een boek met teksten waarin staat hoe je bepaalde gerechten moet klaarmaken
de kok [-s]	Staat er in jouw kookboek eigenlijk hoe je een ei moet koken? iemand die voor zijn beroep eten klaarmaakt, bijvoorbeeld in een restaurant
vegetarisch	Wilt u tegen de kok zeggen dat de soep heerlijk is? zonder vlees of vis In elke grote stad vind je wel een goed vegetarisch restaurant.
• de honger	het gevoel dat je moet eten
< rammelen van de honger	Als je honger hebt, neem je maar een appel. erg veel honger hebben
• eten (at, h. gegeten)	Hoe laat eten we? Ik rammel van de honger! voedsel door je mond in je lichaam laten gaan
opeten (at op, h. opgegeten)	Heb je al gegeten vandaag? eten tot alles weg is
proeven (proefde, h. geproefd)	Heb je die meloen helemaal opgegeten? iets in je mond stoppen om te onderzoeken hoe het smaakt
smaken (smaakte, h. gesmaakt)	Mag ik jouw drankje eens proeven? een bepaalde smaak hebben
< heeft het gesmaakt ?	Deze appels smaken lekker zoet. dat zeg je als je wilt weten of iemand iets lekker vond
smakelijk	Heeft het gesmaakt? Wil je nog een kopje koffie? goed smakend, lekker
< eet smakelijk	Dit was een smakelijk gerecht.
= smakelijk eten	dat zeg je tegen de anderen voor je begint te eten
de smaak [smaken]	Heeft iedereen soep? Nou, eet smakelijk dan. dat wat je 'voelt' met je mond, als je iets proeft
< op smaak brengen	Witlof heeft een vieze smaak, vind ik. Een ijsje voor jou? Welke smaak? Chocolade? lekkerder maken
	Met een beetje peper en zout brengt de kok de saus op smaak.

lusten (lustte, h. gelust)

lekker vinden

De meeste kinderen lusten geen spruitjes.

• **drinken** (dronk, h. gedronken)

een vloeistof door je mond in je lichaam laten gaan

• de **dorst**

Als het warm weer is, moet je veel drinken.

• het **water**

het gevoel dat je moet drinken

Na het sporten heb ik altijd zo'n dorst.

de **frisdrank** [-en]

= de / het **fris** (NL)

= de **limonade** [-s]

de **cola** [-'s]

een vloeistof zonder kleur of smaak die je nodig hebt om te kunnen leven

Er komt geen water uit de kraan. Dat is vreemd.

een frisse, zoete drank zonder alcohol

Ik vind dat scholen geen frisdrank mogen verkopen.

de **prik** (NL)

een bruine frisdrank

In cola zit erg veel suiker.

het **sap** [-pen]

limonade met een bepaald gas erin (koolzuurgas)

Wie wil er een glaasje prik?

het **sinaasappelsap**

= de **jus d'orange** (NL)

= het **fruitsap** (B)

het **appelsap**

de vloeistof die uit een vrucht komt

Er zit veel sap in deze appels.

vruchtensap van sinaasappels

's Ochtends drink ik altijd een glas vers sinaasappelsap.

vruchtensap van appels

Ober, hebt u appelsap?

vruchtensap van citroenen

Ik doe weleens een beetje citroensap in mijn thee.

vruchtensap van tomaten

Tomatensap met blokjes kaas erbij. Lekker!

vloeistof om te drinken

De drankjes in dit café zijn echt goedkoop.

drank die meer dan 20% alcohol bevat

Sterkedrank mag je pas kopen als je 18 bent.

een glas drank

Mag ik je een drankje aanbieden?

een stukje ijs om in je drankje te doen zodat het koud blijft

Wil je ijsblokjes in je cola?

• de **melk**

de witte vloeistof die bijvoorbeeld van de koe komt en die je kunt drinken

Voor mij een koffie met melk, graag.

een soort zure melk

Wil je een glaasje karnemelk bij je boterham?

de **karnemelk**

de **chocolademelk**

• de **thee** [-ën]

• de **koffie**

< slappe / sterke koffie

< koffie / thee zetten

< op de koffie gaan bij iemand

de **espresso** [-'s]

de **room**

een bruine drank die bestaat uit melk, chocolade en suiker

In de winter drink ik graag warme chocolademelk.
een warme drank die men maakt van de blaadjes van bepaalde planten

Wil je een kopje thee met citroen?

een warme, zwarte drank die men maakt van de koffieboon

Miranda drinkt veel te veel koffie. Dat kan toch niet gezond zijn?

koffie met veel / weinig water

Ik heb sterke koffie nodig om wakker te worden.

koffie of thee klaarmaken

Zal ik koffie zetten?

bij iemand op bezoek gaan en een kopje koffie drinken

Kom eens een keer op de koffie!

een sterke, zwarte, Italiaanse koffie

Geen dessert voor mij, alleen een espressootje.

een melkproduct dat vet en dik is

Deze tomatensoep wordt nog lekkerder met een beetje room erin.

de **alcohol**

een vloeistof zonder kleur die kan branden en waar je dronken van kunt worden

Bier zonder alcohol vind ik niet lekker.

i

Drank met alcohol mag je volgens de wet pas kopen vanaf 16 jaar, sterkedrank vanaf 18 jaar. Maar de meeste jongeren drinken al op jongere leeftijd alcohol, bijvoorbeeld thuis of op een feestje.

• het **bier** [-en]

een gele of bruine drank met alcohol

Elk café verkoopt bier.

het **biertje** [-s]

een glas bier

= het **pilsje** [-s] (NL)

Twee biertjes en een koffie, graag.

= het **pintje** [-s] (B)

• de **wijn** [-en]

een drank met alcohol die gemaakt wordt van druiven

Drink je liever witte of rode wijn?

de / het **aperitief** [-tieven]

een drankje dat je voor het eten drinkt, meestal met alcohol

Mag ik je een aperitiefje aanbieden?

de port (NL)	een soort sterke, zoete wijn
= de porto (B)	Ik vind een glaasje port wel lekker na de maaltijd.
de whisky [-'s]	een soort drank met veel alcohol De beste whisky komt uit Schotland.
de jenever [-s]	een drank met veel alcohol, maar zonder kleur Jenever is een typische drank uit onze streken.
de borrel [-s]	een glaasje sterkedrank, vaak jenever Opa drinkt graag een borreltje. een klein feestje waar de mensen alcohol drinken Na het concert was er een borrel voor alle aanwezigen.
borrelen (borrelde, h. geborreld) (NL)	een glaasje sterkedrank drinken Na het werk gingen we gezellig borrelen.
de sherry [-'s]	een soort witte Spaanse wijn Sherry komt uit de Spaanse streek Jerez de la Frontera.
de cognac [-s]	een Franse drank met veel alcohol die gemaakt wordt van wijn Cognac drink je uit een groot glas.
de likeur [-en]	een soort drank met veel alcohol en suiker We hebben koffielikeur en sinaasappellikeur.

• lekker	goed van smaak of geur Wat een lekkere soep. Heb je die zelf gemaakt? <i>adj</i> Het ruikt hier lekker. Ben je aan het koken? <i>adv</i>
< iets lekkers	een snack of snoepje, een lekker hapje Ik heb zin in iets lekkers.
• heerlijk	erg lekker Dat was een heerlijke maaltijd!
vies	wat niet lekker smaakt of ruikt, is vies Onze kinderen vinden dat spruitjes vies smaken.
• koud	met een lage temperatuur 'Gazpacho' is een koude Spaanse soep.
• warm	met een hoge temperatuur Mag ik een warme chocolademelk?
heet	erg warm Voorzichtig. De soep is heet.
lauw	niet warm en niet koud De soep is lauw. Kan hij even in de magnetron?

---

zoet	zoet is de aangename smaak van suiker Deze aardbeien zijn lekker zoet.
zuur	zuur is een smaak die erg sterk en meestal niet prettig is; citroenen zijn zuur Hilde houdt van zure appels.

zout	zout is de smaak van zeewater
flauw	Is de saus niet te zout? met weinig smaak
bitter	Mag ik het zout even? De soep is te flauw. bitter is een sterke smaak die niet zoet, zuur of zout is en meestal niet aangenaam is
heet = pikant	Sara houdt niet van de bittere smaak van witlof. heet eten geeft een gevoel van brand in je mond doordat er veel kruiden in zitten, zoals peper
zoetzuur	Dit is een heet gerecht. Vraag maar wat extra rijst. zoet en tegelijkertijd een beetje zuur
pittig = scherp	Bij de Chinees neem ik altijd kip met zoetzure saus. met veel kruiden Dit gerecht smaakt wel erg pittig.

het zout	een witte stof die meer smaak geeft aan voedsel Het water uit de zee smaakt zout.
de peper	een specerij die je gebruikt om eten scherp te laten smaken Er zit te veel peper in de saus.
de kerrie = de curry (B) het kruid [-en]	een geel, scherp mengsel van specerijen uit India Bij de rijst kregen we een gele saus met veel kerrie.
kruiden (kruidde, h. gekruid)	een plant die gebruikt wordt om voedsel meer smaak te geven We hebben verse kruiden in onze tuin staan. kruiden bij voedsel doen om er smaak en eventueel geur aan te geven
de specerij [-en]	Ik moet het vlees nog kruiden. een kruid uit een warm en exotisch land
het basilicum	Maria heeft specerijen meegebracht uit Pakistan. een groen kruid met een sterke geur, vooral gebruikt in Italiaanse gerechten In de supermarkt kun je vers basilicum vinden.

de peterselie	een groen kruid met een frisse smaak dat vaak als versiering van gerechten gebruikt wordt De aardappelpuree was versierd met peterselie.
----------------------	---

de **sambal**

een zeer pikant, rood mengsel van rode peper, zout en soms ook kruiden; vaak gegeten bij rijst
Neem niet te veel sambal, want hij is erg heet!
het witte vruchtvlees van de kokosnoot
Er zit kokos in de koekjes.

— de kokosnoot

• **dun**

met een kleine afstand tussen de ene en de andere kant

• **dik**

Wilt u de kaas niet te dun snijden?
met een grote afstand tussen de ene en de andere kant

de **plak** [-ken]

Ik heb een dikke plak ontbijtkoek gepakt.
een dun stuk van iets dat je kunt eten
Koop met dit geld maar twee plakken chocolade.
Wil je nog een plakje kaas?

de **snee** [sneeën] / het **sneetje** [-s]

een plak die ergens af gesneden is
Neem maar een sneetje brood.

de **schijf** [schijven] / het **schijfje** [-s]

een plat en rond ding
Mag ik een schijfje citroen in mijn cola?

• de **liter** [-s]

een inhoudsmaat voor vloeistoffen

de **kan** ¹

Een liter melk is ongeveer vier glazen.

een voorwerp waar je drank in doet om op tafel te zetten

de **karaf** [-fen]

een soort tafelfles voor water of wijn, een mooie kan

de **ton** [-nen] ²

een ronde bak van hout of ijzer om dingen in te bewaren

= het **vat** [-en] ²

de **beker** [-s] ³

een soort kop, vaak van plastic

= de **mok** [-ken] ³

• het **glas** [glazen] / • het **glaasje** [-s] ⁴

• de **kop** [-pen] / het **kopje** [-s] ⁵

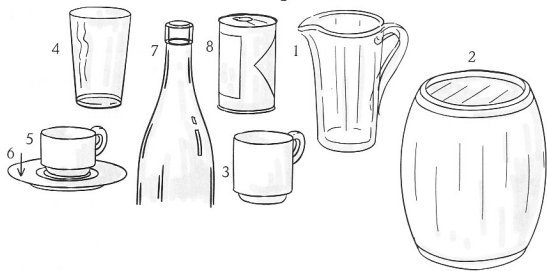
• het **schoteltje** [-s] ⁶

• de **fles** [-sen] ⁷

< een flesje bier / cola ...

het **blikje** [-s] ⁸

< een blikje bier / cola ...

- de **lepel** [-s] ¹
  - de **vork** [-en] ²
  - het **mes** [-sen] ³
- het **theelepeltje** [-s]
= het **koffielepeltje** [-s]
het **bestek**

een klein lepeltje om in je thee of koffie te roeren

het **servet** [-ten]

lepels, vorken en messen

Ligt het bestek al op tafel?

een stuk stof of papier om je mond af te vegen na het eten

Iedereen heeft een servetje gekregen.

- de **tafel** [-s] ¹
- < de tafel dekken

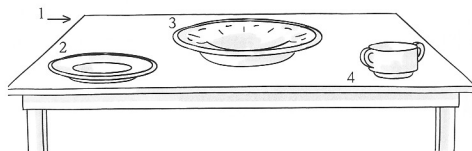
< op (de) tafel

- het **bord** [-en] ²
- de **schaal** [schalen] ³
de **kom** [-men] ⁴

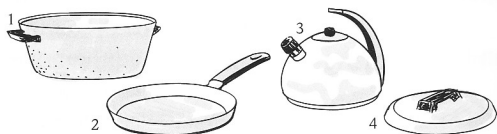
borden en glazen of kopjes klaarzetten en bestek op tafel leggen

Kun je snel de tafel dekken? Het eten is klaar.

Er staan twee flessen wijn op tafel.

- de **pan** [-nen] ¹
= de **kookpot** [-ten] (B) ¹
de **koekenpan** [-nen] ²
= de **pan** [-nen] (B) ²
de **ketel** [-s] ³
de / het **deksel** [-s] ⁴
de / het **folie** [-s]

een dun materiaal, bijvoorbeeld plastic, waar je eten in kunt bewaren

Berend smeerde zijn boterhammen en deed er daarna folie om.

de **maaltijd** [-en]
= het **maal** [malen]

de **schotel** [-s]
= het **gerecht** [-en]

de **dagschotel** [-s]

het eten dat dagelijks op een vast tijdstip plaatsvindt

Vanavond krijgen jullie een warme maaltijd.

een deel van een maaltijd op één schaal

U kunt kiezen uit drie schotels: eentje met vlees, eentje met vis of een pasta met groenten.

een gerecht dat een restaurant aanbiedt en dat elke dag verschilt, meestal met een lage prijs

Wat is de dagschotel vandaag?

de specialiteit [-en]	dat waar iemand erg goed in is Gebakken zalm is de specialiteit van het huis.
de portie [-s]	een bepaalde hoeveelheid eten voor één persoon Mag ik een dubbele portie mayonaise bij mijn friet?
scheppen (schepte, h. geschept)	met bijvoorbeeld een lepel nemen Schep maar een paar aardappels op je bord.
<hr/>	
• het ontbijt	de maaltijd die je 's ochtends eet Het ontbijt bestond uit broodjes, koffie en vers fruit.
ontbijten (ontbeet, h. ontbeten)	's ochtends eten Je moet goed ontbijten, dan heb je 's middags minder snel honger.
• de lunch [-en/-es]	de maaltijd die je 's middags eet Na de lunch hebben we een vergadering.
lunchen (lunchte, h. geluncht)	eten aan het begin van de middag Joris gaat lunchen met zijn collega's.
het avondeten	de maaltijd die je 's avonds eet Zorg dat je op tijd thuis bent voor het avondeten.
het diner [-s] <i>form</i>	een (feestelijke) maaltijd 's avonds Professor Smit wil al zijn medewerkers bedanken en nodigt hen daarom uit voor een diner bij hem thuis.
de receptie [-s]	een kort, formeel feestje waar de gasten een drankje en vaak ook kleine hapjes krijgen Nadat de burgemeester gesproken had, werd er een receptie aangeboden.
<hr/>	
de hap [-pen]	de hoeveelheid voedsel die je in één keer in je mond neemt Wil je proeven van mijn soep? Neem maar een hapje.
< een hapje eten	iets kleins eten Zullen we ergens een hapje gaan eten?
de kroket [-ten]	een snack die zacht is van binnen en hard van buiten, en waar bijvoorbeeld vlees of aardappelen in zitten Nederlanders eten graag een kroketje.
de snack [-s]	een hapje dat je tussen de maaltijden door eet Ik heb zo'n trek in een lekkere snack.
de snackbar [-s]	een soort winkel waar je snacks zoals friet kunt kopen en opeten Spreekt we af bij de snackbar? Dan kunnen we meteen iets eten.
de tosti [-'s] (NL)	een geroosterde sandwich met ham en kaas
= de croque-monsieur [-s] (B)	Als je een snelle snack wilt, kun je een tosti nemen.

- de **uitsmijter** [-s]
 de / het **frietkraam** [-kramen]
 = de / het **patatkraam** (NL) [-kramen]
 de **frituur** [-turen] (B)
 de **chips**
 de **bitterbal** [-len]
 de **frikandel** [-len]
 = de **curryworst** [-en] (B)
 de **gehaktbal** [-len]
 de **olie** [oliën]
 de **mayonaise** [-s]
 de **frietsaus** [-sauzen] (NL)
 de **olijfolie**
 de **azijn**
 de **ketchup**
 de **ketjap**
- brood met gebakken eieren, ham en kaas
 Na een hele nacht feesten namen ze een uitsmijter.
 een auto, tent of grote tafel op straat waar je friet
 kunt kopen
 Bij die frietkraam is het altijd druk.
 een snackbar of kraam waar je friet kunt kopen
 Zelfs het kleinste dorp in België heeft een eigen
 frituur.
 dun gebakken en gezouten schijfjes aardappel
 In cafés kun je meestal een zakje chips kopen.
 een rond vleeskroketje dat wordt gebakken in
 olie en als snack bij de borrel wordt gegeten
 Joost bestelt een portie bitterballen bij zijn drankje.
 snack met gehakt erin, in de vorm van een worst
 De frikandel is een populaire warme snack.
 een bal gehakt
 Mijn moeder maakt altijd zelf gehaktballen. Die eten
 we dan met aardappelen en appelmoes.
- een vette vloeistof die uit planten gehaald wordt
 en die je in de keuken gebruikt
 Anouk bakt de vis in een beetje olie.
 een koude, witte saus van olie, eieren, citroen, ...
 Dit is een frisse kipsalade met mayonaise.
 een soort mayonaise met minder vet dan 'gewone'
 mayonaise
 Wilt u frietsaus op de frietjes?
 een olie die gemaakt wordt van olijven
 Doe maar wat olijfolie over de tomaten.
-
- een zure vloeistof die je bijvoorbeeld gebruikt in
 salades of mayonaise
 Maak een sausje van azijn, olijfolie, zout en peper.
 een koude saus die gemaakt wordt van tomaten
 en kruiden
 Friet met ketchup is een vreemde combinatie!
 een soort bruine Indonesische saus die je eten
 meer smaak geeft
 Ketjap kan zoet of zout zijn. Welke smaak wil je?

de pindasaus [-sauzen]	een saus van pinda's die vaak wordt gegeten met saté Zit er knoflook in pindasaus?
de kerriesaus = de currysauz (B)	een pittige, gele saus met veel kerrie We eten rijst met kerriesaus en stukjes ananas.
<hr/>	
het voorgerecht [-en]	een klein gerecht dat je eet voor het hoofdgerecht Als voorgerecht neem ik champignonsoep.
de garnalencocktail [-s]	een voorgerecht met garnalen, fruit en (whisky)-saus Er is voor iedereen een garnalencocktail.
• de soep [-en]	een gerecht dat bestaat uit water en gekookte groenten en / of vlees Ik hou van een kopje hete soep in de middagpauze.
de tomatensoep [-en]	een rode soep die gemaakt is van tomaten Ik vind tomatensoep met een beetje room erin erg lekker.
de bouillon [-s]	een soort soep met vlees of vis als basisingrediënt Ben je verkouden? Neem een kop kippenbouillon.
de erwtensoe p [-en]	een dikke, groene soep die gemaakt is van erwten Een heerlijke kop erwtensoe is een typisch gerecht voor in de winter.
de rookworst [-en]	een soort worst die vaak in stukjes in erwtensoe gedaan wordt of bij stamppot wordt gegeten Geef de hond maar een stukje rookworst.
het (soep)balletje [-s]	een klein gehaktballetje dat in de soep gedaan wordt We eten tomatensoep met balletjes. Heerlijk!
de soepgroenten	groenten die meestal in soep zitten: prei, selderie, wortel en ui In de supermarkt kun je zakjes soepgroenten kopen uit de diepvries.
het hoofdgerecht [-en]	het belangrijkste deel van een maaltijd We aten soep, een hoofdgerecht en een dessert.
de stamppot (NL)	een soort puree van aardappels en groenten Vanavond eten we stamppot boerkool met worst.
de bami	een soort Chinese pasta We hebben nog bami in de diepvries.
de nasi (goreng)	gekookte rijst die gebakken wordt met vlees, groente en ui In Indonesië wordt nasi goreng als ontbijt gegeten.
het dessert [-s]	iets zoets dat je eet aan het einde van een maaltijd
= het toetje [-s] (NL)	Als dessert is er fruit, ijs of een gebakje.
= het nagerecht [-en]	

toe (NL)

als dessert

het **ijs** / het **ijsje** [-s]

Wat eten we toe?

een bevroren mengsel van melk of water, suiker en een smaakje

de **yoghurt**

De kinderen krijgen een ijsje, terwijl de volwassenen een kopje koffie drinken.

de **pudding** [-en]

een melkproduct dat een beetje zuur smaakt

Bij het ontbijt heb ik yoghurt met vruchten gegeten.

de **vla** [-'s] (NL)

een dikke vloeistof van melk, suiker en meel die als dessert wordt gegeten

Er is chocoladepudding voor iedereen!

de **kwark**

een soort pudding, maar niet zo dik (in België noemt men dit ook 'pudding')

In de supermarkt vind je de vla bij de melkproducten.

de **vanille**

een soort zachte, witte kaas

Als dessert eten we kwark met aarbeien.

het **zuivelproduct** [-en]

zoete specerij van de vanilleplant die wordt gebruikt in ijs en in gebak

Een echte dame blanche bestaat uit drie bollen vanille-ijs, warme chocoladesaus en slagroom.

de **slagroom**

melk of een melkproduct zoals yoghurt of kaas

Zuivelproducten kun je het best in de koelkast bewaren.

luchtig

een dikke, witte massa die gemaakt wordt van melk

Ik wil een wafel met slagroom.

met veel lucht, niet dik en zwaar

Als toetje wil ik een luchtig gebakje.